

Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ
БАНКТІК ЕМЕС СЕКТОРЫНЫҢ
АҒЫМДАҒЫ ЖАҒДАЙЫ**

2015 ЖЫЛҒЫ 1 СӘУІРДЕГІ ЖАЙ-КҮЙ БОЙЫНША

Алматы 2015 ж.

Мазмұны

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ БАНКТІК ЕМЕС СЕКТОРЫНЫҢ ҚҰРЫЛЫМЫ	3
I. ИПОТЕКАЛЫҚ ҰЙЫМДАРДЫҢ АҒЫМДАҒЫ ЖАҒДАЙЫ	3
1. АКТИВТЕР	3
2. НЕСИЕ ПОРТФЕЛІ	4
2. МІНДЕТТЕМЕЛЕР	5
4. МЕНШІКТІ КАПИТАЛ	6
5. ИПОТЕКАЛЫҚ ҰЙЫМДАР ҚЫЗМЕТІНІҢ ТИІМДІЛІГІ	6
II. БАНКТІК ЕМЕС ҰЙЫМДАРДЫҢ АҒЫМДАҒЫ ЖАҒДАЙЫ	8
1. АКТИВТЕР	8
2. НЕСИЕ ПОРТФЕЛІ	8
3. МІНДЕТТЕМЕЛЕР	9
4. МЕНШІКТІ КАПИТАЛ	10
5. БАНКТІК ЕМЕС ҰЙЫМДАР ҚЫЗМЕТІНІҢ ТИІМДІЛІГІ	11

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ БАНКТІК ЕМЕС СЕКТОРЫНЫҢ ҚҰРЫЛЫМЫ

2015 жылғы 1 сәуірдегі жағдай бойынша Қазақстан Республикасының банктік емес секторы 3 ипотекалық ұйым және банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын 5 ұйым (бұдан әрі – банктік емес ұйымдар) ретінде берілген.

1-кесте. Банктік емес секторының құрылымы

Банктік емес сектордың құрылымы	1.01.15	1.04.15
Ипотекалық ұйымдардың саны, оның ішінде:	3	3
- жарғылық капиталына мемлекет 100% қатысатын ипотекалық ұйымдар	1	1
- ипотекалық ұйымдар	2	2
Ипотекалық ұйымдар өкілдерінің саны	5	5
Банктік емес ұйымдардың саны, оның ішінде:	4	4
<i>Жалғыз акционері агроөнеркәсіп кешені саласындағы ұлттық басқарушы холдинг болып табылатын ұйымдар</i>	1	1
Банктік емес ұйымдардың еншілес ұйымдарының саны	9	9

I. ИПОТЕКАЛЫҚ ҰЙЫМДАРДЫҢ АҒЫМДАҒЫ ЖАҒДАЙЫ

1. АКТИВТЕР

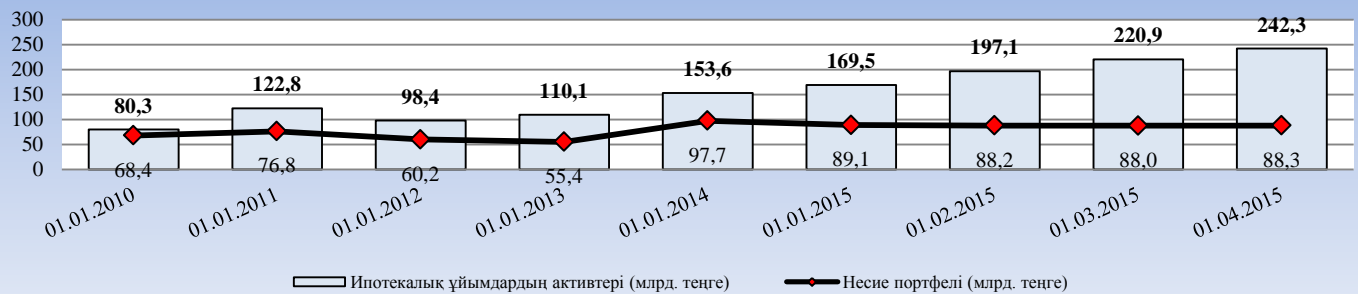
2-кесте. Қазақстан Республикасының ипотекалық ұйымдарының жиынтық активтерінің құрылымы

Ипотекалық ұйымдарының жиынтық активтерінің динамикасы және құрылымы	01.01.2015		01.04.2015		Өсімі, %-бен
	млрд. теңге	жиынтығын да %	млрд. теңге	жиынтығын да %	
Ақша	0,1	0,1%	0,1	0,0%	0,0%
Ағымдағы шоттар	7,7	4,5%	59,5	24,6%	672,7%
Бағалы қағаздар	20,6	12,2%	18,6	7,7%	-9,7%
Басқа банктерге орналастырылған салымдар	31,1	18,3%	33,4	13,8%	7,4%
Клиенттерге берілген қарыздар	89,1	52,6%	88,3	36,4%	-0,9%
Негізгі қаражат және материалдық емес активтер	9,8	5,8%	10,1	4,2%	3,1%
Клиенттерге ХҚЕС талаптары бойынша берілген қарыздар және қаржы лизингі бойынша резервтер (провизиялар)	-3,4	-2,0%	-3,9	-1,6%	14,7%
Басқа активтер	14,5	8,6%	36,2	14,9%	149,7%
Активтердің барлығы	169,5	100,0	242,3	100,0	42,9%

2015 жылғы 1 сәуірдегі жағдай бойынша ипотекалық ұйымдар активтерінің жиынтық мөлшері 242,3 млрд. теңге, бұл жыл басында көрсеткіштен 72,8 млрд. теңгеге немесе 42,9%-ға көп.

Ипотекалық ұйымдардың активтері құрылымының маңызды үлесін клиенттердің қарызы – 36,4% (88,3 млрд.теңге), ағымдағы шоттар – 24,6% (59,5 млрд.теңге), басқа банктерге орналастырылған салымдар – 13,8% (33,4 млрд.теңге), бағалы қағаздар – 7,7% (18,6 млрд.теңге) құрады.

1- график. ҚР ипотекалық ұйымдарының активтері мен несие портфелінің динамикасы

2. НЕСИЕ ПОРТФЕЛІ

2015 жылғы 1 сәуірдегі жағдай бойынша ипотекалық ұйымдардың жиынтық несие портфелі 88,3 млрд. теңге болды, бұл 2015 жылдың басында құралған көрсеткіштен 0,8 млрд. теңгеге немесе 0,8%-ға аз.

Есепті күнге құрылған провизиялар 3,9 млрд. теңгені құрады (ипотекалық ұйымдардың несие портфеліндегі қалыптастырылған провизиялардың үлес салмағы 4,4%).

3-кесте. ҚР ипотекалық ұйымдарының несие портфелінің құрылымы

№	Көрсеткіштер	01.01.2015		01.04.2015		Өзгерістер мен (%)
		млн. теңге	жиынтығында%	млн. теңге	жиынтығында%	
	Несие портфелі (негізгі борыш), оның ішінде:	89 092	100,0%	88 339	100,0%	-0,8%
1	Клиенттерге берілген қысқа мерзімді қарыздар	0	0,0%	0	0,0%	
2	Клиенттерге берілген ұзақ мерзімді қарыздар	86 576	97,2%	83 373	94,4%	-3,7%
3	Клиенттерге қаржы лизингі	2 313	2,6%	3 148	3,6%	36,1%
4	Клиенттердің қарыздар бойынша мерзімі өткен берешегі	203	0,2%	218	0,2%	7,4%
5	Операции "обратное РЕПО" с ценными бумагами	0	0,0%	1 600	1,8%	
<i>Анықтамалық: ХҚЕС бойынша р резервтер (провизиялар)</i>		<i>3 371</i>	<i>3,8%</i>	<i>3 919</i>	<i>4,4%</i>	<i>16,3%</i>

4-кесте. ҚР ипотекалық ұйымдарының несие портфелінің сапасы

Көрсеткіштің атауы /күні	01.01.2015		01.04.2015		Өсімі, %-бен
	сомасы млн. теңгемен	жиынтығы %-бен	сомасы млн. теңгемен	жиынтығы %-бен	
Несие портфелінің жиынтығы	89 092	100%	88 339	100%	-0,85%
Негізгі борыш және сыйақы бойынша 1-ден 30 күнге дейін мерзімі өткен берешек	34,7	0,04%	46,6	0,05%	34,29%
Негізгі борыш және сыйақы бойынша 31-ден 60 күнге дейін мерзімі өткен берешек	12,1	0,01%	27,6	0,03%	128,10%
Негізгі борыш және сыйақы бойынша 61-ден 90 күнге дейін мерзімі өткен берешек	6,3	0,01%	18,5	0,02%	193,65%
Негізгі борыш және сыйақы бойынша 90 күннен астам мерзімі өткен берешек	260,7	0,29%	677,8	0,77%	159,99%

Негізгі борыш және сыйақы бойынша мерзімі өткен берешек жиынтығы	313,8	0,35%	770,5	0,87%	145,54%
ХКЕС бойынша провизиялар	3 371	3,78%	3 919	4,44%	16,26%

2015 жылғы 1 сәуірдегі жағдай бойынша ипотекалық ұйымдардың жиынтық несие портфеліндегі мерзімі өткен берешектің үлес салмағы (мерзімі өткен сыйақыны қоса алғанда) 0,87%-ды құрады (немесе 770,5 млн. теңге). Есепті күні негізгі борыш және сыйақы бойынша 90 күннен астам мерзімі өткен берешек 677,8 млн. теңге немесе несие портфелінің 0,77% болды.

2. МІНДЕТТЕМЕЛЕР

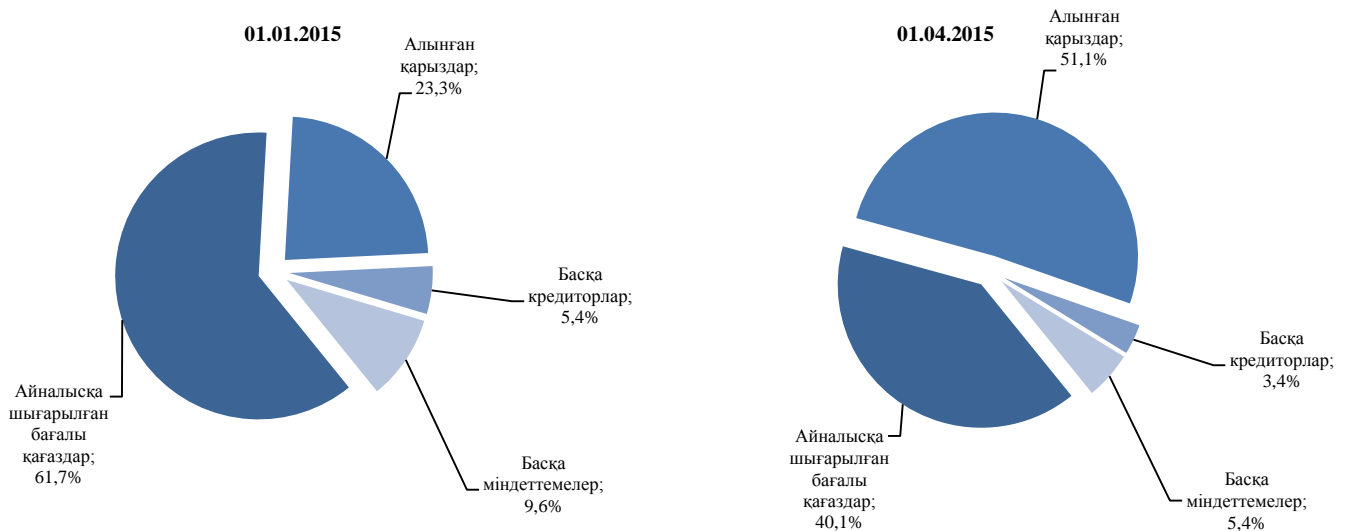
2015 жылдың басындағы деректермен салыстырғанда ипотекалық ұйым міндеттемелерінің жиынтықты мөлшері 72,5 млрд. теңге немесе 59,2%-ға көбейді және 2015 жылғы 1 сәуірдегі жағдай бойынша 195,0 млрд. теңге болды.

Ипотекалық ұйымдардың міндеттемелері құрылымында шығарылған облигациялар түріндегі міндеттемелер (51,1%) басым болады.

5-кесте. ҚР ипотекалық ұйымдарының жиынтықты міндеттемелерінің құрылымы

Ипотекалық ұйымдарының жиынтықты міндеттемелерінің динамикасы және құрылымы	01.01.2015		01.04.2015		Өсімі, %-бен
	млрд. теңге	жиынтығында%	млрд. теңге	жиынтығында%	
Алынған қарыздар	28,6	23,3%	99,6	51,1%	248,3%
Айналысқа жіберілген бағалы қағаздар	75,6	61,7%	78,1	40,1%	3,3%
Басқа кредиторлар	6,6	5,4%	6,7	3,4%	1,5%
Басқа міндеттемелер	11,7	9,6%	10,6	5,4%	-9,4%
Барлық міндеттемелер	122,5	100,0	195,0	100,0	59,2%

2-график. Ипотекалық ұйымдар міндеттемелерінің құрылымы

4. МЕНШІКТІ КАПИТАЛ

2015 жылғы 1 сәуірдегі жағдай бойынша ипотекалық ұйымның баланстық меншікті капиталы 47,3 млрд. теңге, ол жылдың басында қалыптасқан көрсеткіштен 0,3 млрд. теңгеге көп.

2015 жылғы 1 сәуірдегі жағдай бойынша ипотекалық ұйымдардың реттеуші меншікті капиталының мөлшері 52,5 млрд. теңгені құрады. Ал жылдың басында осы көрсеткіш 52,2 млрд. теңгені құрады.

Меншікті капиталдың жеткіліктілігі	01.01.2015	01.04.2015
Төленген меншікті капитал (оның ішінде капитал), млрд.теңге	63,2	62,2
Есепті меншікті капитал, млрд.теңге	52,2	52,5
Меншікті капиталдың жеткіліктілігі коэффициенті ($\kappa_1 \geq 0,06$)	0,274	0,197
Меншікті капиталдың жеткіліктілігі коэффициенті ($\kappa_{1-2} \geq 0,06$)	0,315	0,217
Меншікті капиталдың жеткіліктілігі коэффициенті ($\kappa_{1-3} \geq 0,12$)	0,354	0,237

5. ИПОТЕКАЛЫҚ ҰЙЫМДАР ҚЫЗМЕТІНІҢ ТИІМДІЛІГІ

7 кесте. ҚР ипотекалық ұйымының кірістілігі

Ипотекалық ұйымның кірістілігі, млрд. теңгемен	01.01.2014 млрд. теңге	01.01.2015 млрд. теңге	Өсімі %-бен
Сыйақы алумен байланысты емес кірістер	4,0	4,4	10,0
Сыйақы төлеуге байланысты емес шығындар	3,1	3,2	3,2
Сыйақы алумен байланыссыз кірістер	-0,1	0,2	-300,0
Сыйақы алумен байланыссыз шығындар	0,5	0,6	20,0
Операциялар бойынша ықтимал шығынға резервтер (резервтерді қалпына келтіру)	-0,3	0,2	-166,7
Корпоративтік табыс салығы	0	0,3	
Таза кіріс (шығын)	0,6	0,3	-50,0

2015 жылғы 1 сәуірдегі жағдай бойынша ипотекалық ұйымдар 0,3 млрд. теңге мөлшеріндегі таза пайда алды.

II. БАНКТІК ЕМЕС ҰЙЫМДАРДЫҢ АҒЫМДАҒЫ ЖАҒДАЙЫ

1. АКТИВТЕР

8-кесте. Банктік емес ұйымдардың жиынтық активтерінің құрылымы

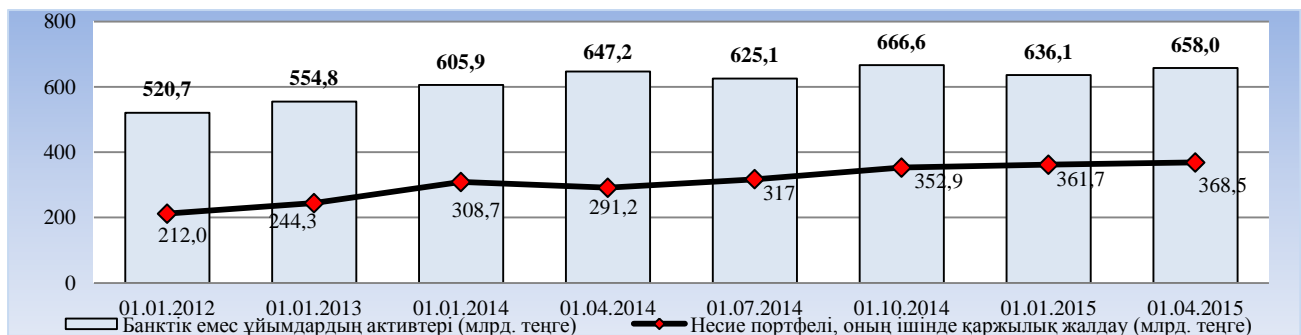
Банктік емес ұйымдардың жиынтық активтерінің динамикасы мен құрылымы	01.01.2015		01.04.2015		Өсімі, %-бен
	млрд. теңге	жиынтығында%	млрд. теңге	жиынтығында%	
Ақшалай қаражат және ақшалай қаражаттың баламалары	56,1	8,8	66,9	10,2	19,3
Орналастырылған салымдар	23	3,6	7,6	1,2	-67,0
Бағалы қағаздар	11,7	1,8	11,4	1,7	-2,6
Берілген қарыздар	204,3	32,1	212,4	32,3	4,0
Қаржылық жалдау	157,4	24,7	156,1	23,7	-0,8
Басқа заңды тұлғалардың капиталына инвестициялар және реттелген борыш	24,8	3,9	25,1	3,8	1,2
Дебиторлық берешек	52,1	8,2	67,4	10,2	29,4
Басқа активтер	106,7	16,8	111,1	16,9	4,1
Активтердің барлығы	636,1	100,0	658,0	100,0	3,4

2015 жылғы 1 сәуірдегі жағдай бойынша банктік емес ұйымдардың жиынтық активтері жылдың басынан 3,4%-ға ұлғайып, 658,0 млрд. теңге болды.

Жылдың басымен салыстырғанда дебиторлық берешек 29,4%-ға, ақшалай қаражат 19,3%-ға, берілген қарыздар 4,0%-ға ұлғайғаны байқалады, бұл ретте, орналастырылған салымдар 67,0%-ға төмендеді.

Банктік емес ұйымдар активтерінің жалпы сомасында заңды және жеке тұлғаларға берілген қарыздар – 32,3% (212,4 млрд. теңге), қаржылық жалдау – 23,7% (156,1 млрд. теңге), басқа активтер – 16,9% (111,1 млрд. теңге), ақшалай қаражат және ақшалай қаражаттың баламалары – 10,2% (66,9 млрд. теңге) және дебиторлық берешек 10,2% (67,4 млрд. теңге).

5-график. Банктік емес ұйымдардың активтері мен несие портфелінің динамикасы

2. НЕСИЕ ПОРТФЕЛІ

2015 жылғы 1 сәуірдегі жағдай бойынша банктік емес ұйымдардың жиынтық несие портфелі (қаржылық жалдауды ескергенде) 368,5 млрд. теңге болды, бұл 2015 жылдың басында болған көрсеткіштен 6,8 млрд. теңгеге немесе 1,9%-ға көп.

Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарының талаптарына сәйкес несие портфелі бойынша қалыптасқан провизиялар (резервтер) 33,4 млрд. теңге болды немесе банктік емес ұйымдардың жиынтық несие портфелінің 9,1% құрады және 2015 жылғы 1 қаңтармен салыстырғанда 2,9%-ға ұлғайды.

9-кесте. Банктік емес ұйымдардың несиелік портфелінің сапасы

Көрсеткіштің атауы /күні	01.01.2015		01.04.2015		Өсімі, %-бен
	млрд. теңге	жиынтығында %	млрд. теңге	жиынтығында %	
Несие портфелінің жиынтығы	361,7	100	368,5	100	1,9
Негізгі борыш және сыйақы бойынша 1-ден 30 күнге дейін мерзімі өткен берешек	2,9	0,8	1,6	0,4	-44,8
Негізгі борыш және сыйақы бойынша 31-ден 60 күнге дейін мерзімі өткен берешек	3,4	0,9	1,2	0,3	-64,7
Негізгі борыш және сыйақы бойынша 61-ден 90 күнге дейін мерзімі өткен берешек	0,4	0,1	1,6	0,4	300,0
Негізгі борыш және сыйақы бойынша 90 күннен астам мерзімі өткен берешек	43,2	11,9	49,3	13,4	14,1
Негізгі борыш және сыйақы бойынша мерзімі өткен берешек жиынтығы	49,8	13,8	53,7	14,6	7,8
ХҚЕС бойынша провизиялар	34,4	9,5	33,4	9,1	-2,9

2015 жылғы 1 сәуірдегі жағдай бойынша банктік емес ұйымдардың жиынтық несиелік портфеліндегі мерзімі өткен берешектің үлес салмағы (мерзімі өткен сыйақыны қоса алғанда) 14,6% (немесе 53,7 млрд. теңге), оның ішінде 90 күннен астам мерзімі өткен берешек 13,4% (немесе 49,3 млрд. теңге).

Негізгі борыш және сыйақы бойынша 1-ден 30 күнге дейін мерзімі өткен берешек несиелік портфелінің 0,4%, 31-ден 60 күнге дейін мерзімі өткен берешек – 0,3%, 61-ден 90 күнге дейін мерзімі өткен берешек – 0,4% болды.

Негізгі борыш және сыйақы бойынша 90 күннен астам мерзімі өткен берешек 2015 жылдың басынан бастап 14,1%-ға ұлғайып, есепті күнге 49,3 млрд. теңге немесе несиелік портфелінің 13,4% болды.

3. МІНДЕТТЕМЕЛЕР

2015 жылдың 1 қаңтардағы деректермен салыстырғанда банктік емес ұйымдар міндеттемелерінің жиынтықты мөлшері 18,0 млрд. теңге немесе 5,4%-ға ұлғайды және 2015 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша 354,1 млрд. теңге болды.

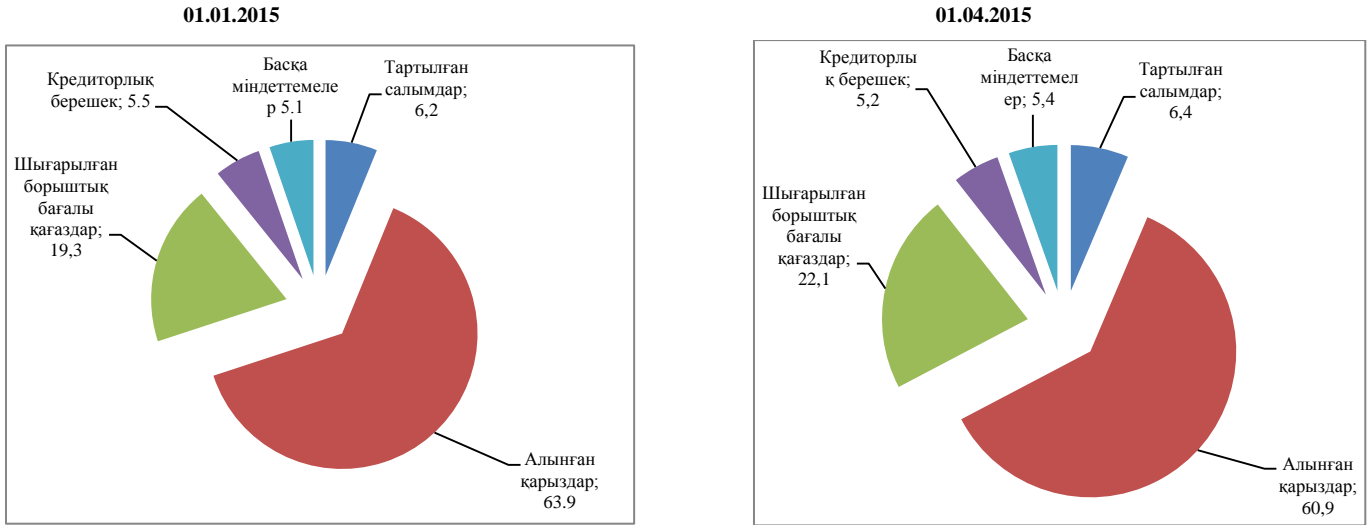
Жылдың басымен салыстырғанда банктік емес ұйымдар міндеттемелерінің құрылымында шығарылған борыштық бағалы қағаздар 21,0%-ға ұлғаюы, тартылған салымдар 8,2%-ға және басқа міндеттемелер 11,0%-ға ұлғаюы, бұл ретте кредиторлық берешектің 1,6%-ға төмендеуі байқалады.

Банктік емес ұйымдардың міндеттемелері құрылымында алынған қарыздар түріндегі міндеттемелер (60,9%) басым болады.

10-кесте. Банктік емес ұйымдардың жиынтық міндеттемелерінің құрылымы

Банктік емес ұйымдардың жиынтық міндеттемелерінің динамикасы мен құрылымы	01.01.2015		01.04.2015		Өсімі, %-бен
	млрд. теңге	жиынтығында %	млрд. теңге	жиынтығында %	
Тартылған салымдар	20,8	6,2	22,5	6,4	8,2
Алынған қарыздар	214,6	63,9	215,7	60,9	0,5
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	64,8	19,3	78,4	22,1	21,0
Кредиторлық берешек	18,6	5,5	18,3	5,2	-1,6
Басқа міндеттемелер	17,3	5,1	19,2	5,4	11,0
Міндеттемелердің барлығы	336,1	100,0	354,1	100,0	5,4

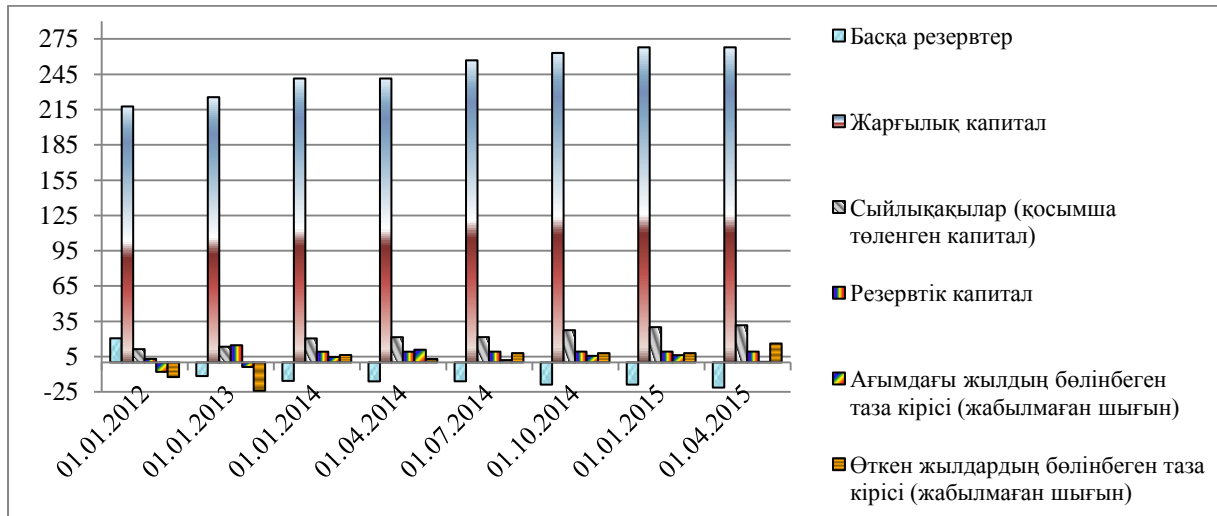
7-график. Банктік емес ұйымдар міндеттемелерінің құрылымы.

4. МЕНШІКТІ КАПИТАЛ

2015 жылғы 1 сәуірдегі жағдай бойынша банктік емес ұйымдардың баланстық меншікті капиталы 303,9 млрд. теңге, бұл 2015 жылғы 1 қаңтардағы қалыптасқан көрсеткіштен 3,9 млрд. теңгеге немесе 1,3%-ға көп.

8-график. Банктік емес ұйымдардың меншікті капиталының құрылымы

Ұлттық басқарушы холдингінің еншілес ұйымдарының меншікті капитал жеткіліктілігі	01.01.2015	01.04.2015
1	3	3
Төленген жарғылық капитал, млрд. теңге	276,4	277,9
Есептік меншікті капитал, млрд. теңге	267,1	270,5
Меншікті капитал жеткіліктілігінің коэффициенті (к1)	0,489	0,491
Меншікті капитал жеткіліктілігінің коэффициенті (к1-2)	0,606	0,583
Меншікті капитал жеткіліктілігінің коэффициенті (к1-3)	0,542	0,510

Ұлттық почта операторының меншікті капитал жеткіліктілігі	01.01.2015	01.04.2015
Меншікті капитал, млн. теңге	12,6	12,6
Меншікті қаражат жеткіліктілігінің коэффициенті	0,240	0,219
Ағымдағы өтімділік коэффициенті	0,473	0,478

2015 жылғы 1 сәуірдегі жағдай бойынша агроөнеркәсіп кешені саласындағы ұлттық басқарушы холдингінің еншілес ұйымдарының реттеуші меншікті капиталының мөлшері 270,5 млрд. теңге болды. Ал ағымдағы жылдың басында осындай көрсеткіш 267,1 млрд. теңге болған.

Есепті күні ұлттық почта операторының меншікті капиталының мөлшері 12,6 млрд. теңге болды.

5. БАНКТІК ЕМЕС ҰЙЫМДАР ҚЫЗМЕТІНІҢ ТИІМДІЛІГІ

12-кесте. Банктік емес ұйымдардың кірістілігі

Банктік емес ұйымдардың кірістілігі, млрд. теңгемен ¹	01.04.2014 млрд. теңге	01.04.2015 млрд. теңге	Өсімі, %-бен
Кірістер жиынтығы, о.і.	21,7	14,2	-34,6
Сыйақы алумен байланысты кірістер	7,5	9	20,0
Сыйақы алумен байланысты емес кірістер	0,4	0,3	-25,0
Басқа кірістер	13,8	4,9	-64,5
Шығыстар жиынтығы, о.і.	15,5	11,4	-26,5
Сыйақы төлеуге байланысты шығыстар	3,9	4	2,6
Сыйақы төлеуге байланысты емес шығыстар	0	2,8	
Басқа шығыстар	11,5	4,6	-60,0
Резервке аударылғанға дейінгі пайда (шығын)	6,2	2,8	-54,8
Операциялар бойынша болатын залалға резервтер (резервтерді қалпына келтіру)	2,5	2,4	-4,0
Корпоративтік табыс салығы	0,8	-0,1	-112,5
Таза кіріс (шығын)	2,9	0,5	-82,8

¹ Пайда мен шығындар туралы есепке сәйкес

2015 жылғы 1 сәуірдегі жағдай бойынша банктік емес ұйымдар 0,5 млрд. теңге мөлшерінде пайда алды.

10-график. Банктік емес ұйымдардың пайдасы (шығыны), млрд. теңгемен

